

Woordenlijst Lob van Gennep

Woord/concept	Uitleg/definitie
Alternatief	Een alternatief is een mogelijke oplossing voor de opgave. In het geval van de Lob van Gennep gaat het om het verhogen en versterken van de dijken, het verlagen van waterstanden stroomafwaarts en het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit van het gebied. Een voorwaarde voor een alternatief is dat de drie doelen van het project Lob van Gennep behaald worden.
Beoordelingskader (beoordelingscriteria)	In de startfase van de verkenning van het project Lob van Gennep heeft de stuurgroep het beoordelingskader vastgesteld. Dit beoordelingskader is opgenomen in het participatieplan (april 2019). Dit participatieplan kun je bekijken via deze link . Het beoordelingskader helpt bij de vergelijking tussen verschillende mogelijke oplossingen, alternatieven en varianten binnen een alternatief. Het beoordelingskader voor het project Lob van Gennep bestaat uit zes beoordelingscriteria (zie ook hoofdstuk 2): verbeteren hoogwaterbescherming, verbeteren waterbergende werking (waterstandsverlaging stroomafwaarts), verbeteren ruimtelijke kwaliteit, effecten op milieu en leefomgeving, draagvlak en balans tussen kosten en dekking.
Drempel(s)	Door een of meerdere drempels in de dijk te verwerken, stroomt - bij extreem hoogwater – het water over de drempel(s) het gebied in. Hierdoor kan er voor een deel bepaald worden waar het gebied het eerst instroomt. Denk aan gebieden waar geen sprake is van bebouwing achter de dijk.
Extreem hoogwater	Als het hoogwater verder stijgt en er overstroming dreigt, is er sprake van extreem hoogwater.
Hoogwater (wanneer spreken we ervan?)	In rivieren is er sprake van hoogwater als het waterpeil meerdere dagen hoger is dan normaal. Dat komt doordat er stroomopwaarts meer sneeuw of water is gevallen dan normaal. Als het hoogwater verder stijgt, is er kans op overstroming.
Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP)	Het Hoogwaterbeschermingsprogramma is een samenwerking tussen de waterschappen en Rijkswaterstaat. Zij werken samen aan de versterking van dijken voor een waterveilig Nederland. Het doel van het HWBP is dat in 2050 de primaire dijken zijn versterkt, zodat ze voldoen aan de wettelijke waterveiligheidsnormen. Het project Lob van Gennep is onderdeel van het Hoogwaterbeschermingsprogramma. Meer informatie over dit programma lees je hier .
Kavelgrensvolgende benadering	Bij de aanleg van lijnvormige elementen zoals waterkeringen worden bij deze benadering de huidige kavelgrenzen als basis gehanteerd voor de ontwerpen.
Leidende principes voor ruimtelijke kwaliteit	De Leidende Principes geven aan wat er op het gebied van ruimtelijke kwaliteit wordt nagestreefd. Het zijn ruimtelijke uitgangspunten en ambities (leidraad) met als doel om bij het ontwerpen de bijzondere (gebieds)kwaliteiten te koesteren en te

	<p>versterken. Ze worden het gehele project toegepast: van verkenning tot oplevering. Het behouden, versterken of toevoegen van nieuwe kwaliteiten aan het landschap en directe omgeving kan bijdragen aan draagvlak en trots van bewoners en ondernemers. Het document 'Leidende principes voor ruimtelijke kwaliteit Lob van Gennep' kun je bekijken via deze link.</p>
Maassysteem	<p>Het geheel aan elementen en gebieden van de Maas die een rol (kunnen) spelen bij de afvoer en het bergen van water binnen het stroomgebied van de Maas.</p>
Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT)	<p>In het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport staan alle investeringen van de Rijksoverheid en andere overheden in betere wegen, het spoor en waterwegen. Zo werken zij samen aan het veilig, bereikbaar en leefbaar houden van Nederland.</p>
Milieueffectrapportage procedure (m.e.r.) <ul style="list-style-type: none"> - Milieueffectrapport (MER) - PlanMER - Milieueffect 	<p>Een milieueffectrapportage brengt de milieugevolgen van een plan in beeld, voordat de overheid daarover een besluit neemt. Het doel van een milieueffectrapportageprocedure is om de milieueffecten van een project volwaardig mee te laten wegen in de besluitvorming. De verwachte effecten worden beschreven in een milieueffectrapport (MER). Zo kan de overheid die het besluit neemt de milieueffecten bij haar afwegingen betrekken. Een milieueffect omschrijft het gevolg (het effect) van een plan of project op het milieu en de leefomgeving op de lange termijn. De toevoeging 'plan' voor 'MER' geeft aan dat het om een milieueffectrapport voor een besluit gaat dat wettelijk wordt gezien als een "plan", zoals de voorkeursbeslissing die voor de Lob van Gennep wordt voorbereid. Het planMER is bedoeld om voor de verschillende alternatieven de effecten van de alternatieven ten opzichte van de huidige situatie (referentiesituatie) en ten opzichte van elkaar in beeld te brengen.</p>
Nota van Antwoord	<p>In de Nota van Antwoord worden alle zienswijzen en de reacties op de zienswijzen gebundeld. Er komen geen persoonsgegevens in de Nota van Antwoord.</p>
Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD)	<p>Een Notitie Reikwijdte en Detailniveau is een eerste stap in de milieueffectrapportage. In de Notitie Reikwijdte en Detailniveau zijn de doelen toegelicht, is beschreven welke alternatieven in de verdere verkenning uitgewerkt gaan worden en welke effectonderzoeken uitgevoerd gaan worden. Het vervolg in de verkenningsfase wordt hiermee afgebakend. De Notitie Reikwijdte en Detailniveau informeert over de gewenste inhoud en diepgang van de milieueffectrapportage, ofwel de reikwijdte en het detailniveau. De reikwijdte geeft aan welke alternatieven worden onderzocht en welke milieu- en omgevingsthema's in beeld worden gebracht (het 'wat'). Het detailniveau betreft de diepgang en methode van het onderzoek (het 'hoe').</p>
Omgevingswerkgroep	<p>Een omgevingsgroep is een groep van 10 tot 15 mensen uit het gebied met verschillende belangen en achtergronden. Zij denken mee over de opgave van de Lob van Gennep, de mogelijke oplossingen en de uit te voeren onderzoeken. De gebiedskennis die zij inbrengen is voor het project heel belangrijk. Er zijn zes omgevingswerkgroepen: Milsbeek, Middelaar en Plasmolen, Ottersum en Ven-Zelderheide, Agrariërs, Dorpsraden en Ondernemers.</p>

Ontwerp-projectbesluit en projectbesluit	Het ontwerp-projectbesluit wordt opgesteld in de planuitwerking die volgt op de verkenning. In het ontwerp-projectbesluit wordt het plan voor het voorkeursalternatief gedetailleerd uitgewerkt. Denk onder andere aan de hoogte en ligging van de nieuwe dijk. Het ontwerp-projectbesluit wordt ter inzage gelegd. Eenieder kan hierover een mening geven door een zienswijze naar voren te brengen. Met inachtneming van de zienswijzen, wordt vervolgens het projectbesluit genomen.
Ontwerp-Voorkeursbeslissing en Voorkeursbeslissing	Aan het einde van de verkenningsfase neemt de minister van Infrastructuur en Waterstaat een ontwerp-voorkeursbeslissing. In de ontwerp-voorkeursbeslissing is het voorkeursalternatief opgenomen. De ontwerp-voorkeursbeslissing wordt ter inzage gelegd, waarop eenieder een zienswijze naar voren kan brengen. Met inachtneming van de zienswijzen, neemt de minister van Infrastructuur en Waterstaat vervolgens een voorkeursbeslissing.
Overstromingskans 1/300 per jaar	De wettelijke waterveiligheidsnorm voor dijktraject 54-1 ter bescherming van het gebied Lob van Gennep bedraagt een overstromingskans van 1/300 per jaar. Een overstromingskans van 1/300 per jaar houdt in dat de kans op overstroming 1 op 300 per jaar is. Oftewel: elk jaar is er opnieuw een kans van 1 op 300 dat het gebied overstromt. In percentages: de kans op een overstroming is 0,33% per jaar.
Planuitwerkingsfase	In de planuitwerkingsfase wordt het voorkeursalternatief verder uitgewerkt en aangescherpt in samenwerking met mensen uit het gebied. Het plan wordt gedetailleerd uitgewerkt in een ontwerp-projectbesluit. Eenieder kan daarop reageren door een zienswijze naar voren te brengen. Met inachtneming van de zienswijzen wordt vervolgens het projectbesluit vastgesteld. Tegen dit projectbesluit kan beroep worden ingesteld bij de Raad van State. Dit kunnen belanghebbenden doen als zij een zienswijze naar voren hebben gebracht over het ontwerp van het projectbesluit. Of als zij redelijkerwijs niet in staat waren een zienswijze naar voren te brengen, bijvoorbeeld omdat sprake is van een wijziging ten opzichte van het ontwerp van het projectbesluit.
Primaire kering (primaire waterkering)	Een primaire waterkering is een waterkering die beschermt tegen buitenwater. Bijvoorbeeld tegen water van de Noordzee of Waddenzee, maar ook van grote rivieren zoals de Maas, Waal, Rijn en Lek. In de Lob van Gennep hebben de huidige dijken in 2005 de status van primaire waterkering gekregen.
Projectbesluit	Het projectbesluit wordt genomen aan het eind van de planuitwerkingsfase. Zie verder de toelichting bij Planuitwerkingsfase
Projectteam	Het projectteam is verantwoordelijk voor de dagelijkse uitvoering van het project. Het team voert onderzoeken uit, ontwerpt dijktrajecten, bewaakt de planning en het budget, verzorgt de communicatie en gaat actief het gesprek aan met de omgeving. Het projectteam wordt aangestuurd door de stuurgroep.
Realisatiefase	In de realisatiefase gaat de schop in de grond en wordt het project door een aannemer uitgevoerd.
Ruimtelijke kwaliteit	Met ruimtelijke kwaliteit wordt de ruimtelijke waardering van het gebied bedoeld. Dat wordt bepaald door de gebruikerswaarde (wonen, werken en recreatie), belevingswaarde (schoonheid van landschap,

	<p>natuur en cultuurhistorie) en toekomstwaarde (toekomstbestendigheid).</p> <p>Als de hoogwaterveiligheid van het gebied wordt aangepakt, wordt meteen gewerkt aan het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit.</p>
Startbeslissing	<p>De startbeslissing vormt de formele start van de verkenning van het project. Deze is genomen door de minister van Infrastructuur en Waterstaat. In het document ‘Startbeslissing voor verkenning Lob van Gennep’ wordt de opgave, het doel, de aanpak en de organisatie van de verkenning beschreven.</p>
Stuurgroep	<p>De stuurgroep Lob van Gennep bestaat uit deelnemers die afkomstig zijn uit de acht samenwerkende overheidsorganisaties. Zij sturen het projectteam op hoofdlijnen aan en adviseren de minister van Infrastructuur en Waterstaat.</p>
Verbindende dijken	<p>‘Verbindende dijken’ betekent dat niet alleen de bestaande dijken verhoogd en versterkt worden, maar dat er ook aanvullende maatregelen worden getroffen om de waterbergende werking van het gebied te verbeteren. Een van deze aanvullende maatregelen is het aanleggen van een extra dijk die een verbinding moet vormen tussen de keersluis bij Mook en de stuwwal. Hierdoor kan het water beter gekeerd (buitengehouden) worden en, in de extreme omstandigheden dat waterberging plaatsvindt, beter tijdelijk worden vastgehouden.</p>
Verkenningfase	<p>In de verkenning worden het project en het probleem onderzocht en worden mogelijke oplossingen in beeld gebracht om het probleem op te lossen. De verkenning van de Lob van Gennep bestaat uit vier fases:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De <u>startfase</u>. Deze staat ten eerste in het teken van het meenemen van de omgeving in de waterveiligheids- en ruimtelijke opgaven. En ten tweede in het teken van het verzamelen van kansen, ideeën en bouwstenen voor oplossingsrichtingen in overleg en samen met bewoners, bedrijven en de betrokken instanties. 2. De <u>analysefase</u>. Hierin wordt een aantal mogelijke alternatieven gekozen. Deze worden vergeleken en beoordeeld aan de hand van het beoordelingskader. Uit deze mogelijke alternatieven selecteert de stuurgroep een beperkt aantal kansrijke alternatieven. De kansrijke alternatieven worden toegelicht in de Notitie Reikwijdte en Detailniveau. In deze notitie wordt ook aangegeven welke effecten in het kader van de milieueffectrapportage (planMER) worden onderzocht. Eenieder kan hier een mening over geven in de vorm van een zienswijze. 3. De <u>beoordelingsfase</u>. In deze fase worden de kansrijke alternatieven nader uitgewerkt, worden de milieueffecten onderzocht en worden de kosten geraamd. Met deze informatie kunnen de kansrijke alternatieven met elkaar vergeleken worden. Mede op basis van deze informatie brengt

	<p>de stuurgroep een advies uit aan de minister over de (ontwerp-) voorkeursbeslissing.</p> <p>De <u>besluitvormingsfase</u>. In deze fase vindt het formele besluit plaats. Op basis van het advies neemt de minister van Infrastructuur en Waterstaat een voorlopige voorkeursbeslissing. Deze ontwerp-voorkeursbeslissing wordt, samen met het planMER, ter inzage gelegd waarbij eenieder een zienswijze naar voren kan brengen. Ingebrachte zienswijzen kunnen leiden tot bijstelling van de voorkeursbeslissing, verkenningsrapport of het planMER. Daarna stelt de minister de definitieve voorkeursbeslissing vast.</p>
Voorkeursalternatief	<p>Uit de in de verkenning uitgewerkte alternatieven, wordt een voorkeursalternatief gekozen op basis van het doelbereik op de drie doelen voor het project, de onderzochte effecten op milieu en leefomgeving, het draagvlak en de balans tussen kosten en dekking.</p>
Waterbergend rivierbed	<p>De term 'waterbergend rivierbed' hangt samen met de Beleidslijn grote rivieren. In de Beleidslijn wordt onderscheid gemaakt tussen het Stroomvoerend regime en het Bergend regime. Op een groot gedeelte van het projectgebied is het Bergend regime van toepassing. Meer informatie over de Beleidslijn grote rivieren is te vinden op de website van de Helpdesk Water.</p>
Waterbergende functie	<p>Het gebied Lob van Gennep heeft een 'waterbergende functie'. Dit houdt in dat bij extreem hoge waterstanden, extremer dan waar het gebied volgens de waterveiligheidsnorm tegen beschermd hoort te zijn, het gebied overstroomt. Dit leidt tot een verlaging van de waterstanden stroomafwaarts.</p>
Waterbergende werking	<p>Het gebied Lob van Gennep heeft een 'waterbergende werking'. Dit houdt in dat bij extreem hoge waterstanden, extremer dan waar het gebied volgens de waterveiligheidsnorm tegen beschermd hoort te zijn, het gebied overstroomt. Dit leidt tot een verlaging van de waterstanden stroomafwaarts.</p>
Waterbesluit en Waterregeling	<p>Het Waterbesluit is een algemene maatregel van bestuur en de Waterregeling een ministeriële regeling waarin onderdelen van de Waterwet zijn uitgewerkt. Hierbij gaat het onder andere om de begrenzing van het oppervlaktewaterlichaam en om de vrijstelling van de vergunningplicht voor het gebruik van waterstaatswerken.</p>
Waterkerende instroomvoorziening ('de schuif')	<p>Een 'waterkerende instroomvoorziening' is een constructie die in de meeste situaties het water tegenhoudt en hiermee verreweg het grootste deel van de tijd functioneert als een waterkering. Pas bij extreem hoogwater worden de schuiven of kleppen in de constructie stapsgewijs geopend. Daarmee overstroomt het gebied. Dit moment van openen wordt bepaald door een strak protocol. Doordat het moment van openen bij dit alternatief bestuurbaar is, kan dit uitgesteld worden tot de hoogwaters die van belang zijn voor de dijkhoogtes van de stroomafwaarts gelegen dijken met een hogere waterveiligheidsnorm: 1/3.000 per jaar. Dit gebeurt bij een extreem hoogwater, extremer dan waar de dijken voor de Lob van Gennep volgens de waterveiligheidsnorm tegen bestand horen te zijn.</p>

Waterwet	De Waterwet regelt in hoofdzaak het beheer van watersystemen, waaronder waterkeringen, oppervlaktewater- en grondwaterlichamen.
Werkatelier	Een werkatelier bestaat uit bewoners en ondernemers die direct wonen en werken aan de dijk of de beken, mensen van de gemeente en technisch specialisten uit het projectteam. Samen gaan zij concreet aan de slag met het uitwerken, ontwerpen en verkennen van dijksecties, beekherstel en andere maatregelen. Er wordt onderzocht hoe én welke vorm van dijkversterking het beste past binnen de kwaliteit in de omgeving en wat op het meeste draagvlak kan rekenen. Er zijn werkateliers ingesteld voor de deelgebieden Ven-Zelderheide (Hoge gronden Zelder), Ottersum (Niersdal), Milsbeek (rivierduinen) en Middelaar / Plasmolen (Maasdal).
Wettelijke waterveiligheidsnorm	Sinds 1 januari 2017 gelden er nieuwe wettelijke waterveiligheidsnormen in Nederland. Met de nieuwe normeringen geldt er een basisbeschermingsniveau voor iedereen in Nederland. Daarnaast worden gebieden waar veel slachtoffers kunnen vallen of waar de economische schade groot zal zijn, extra beschermd. Voor de Lob van Gennep is die (nieuwe) norm een overstromingskans van 1/300 per jaar. In de factsheet van Helpdesk Water (welke te bekijken is via deze link) lees je meer over de normering van de primaire keringen. Je vindt er onder andere een kaart van Nederland met de verschillende normhoogtes.
Zienswijze	Een zienswijze is een mening of een reactie. Bij verschillende procedures is het mogelijk om een zienswijze naar voren te brengen. In het project Lob van Gennep kan eenieder tijdens de verkenningsfase een zienswijze indienen op de Notitie Reikwijdte en Detailniveau, op de ontwerp-voorkeursbeslissing met daarin het voorkeursalternatief, het verkenningsrapport en de planMER. Door een zienswijze naar voren te brengen geef je jouw mening over de inhoud van de documenten die ter inzage liggen.